

Flexibilitetens styringsformer

– *pædagogers faglige ansvar i fleksible skemaer*

Sofie Sauzet, sosa@ucc.dk

Temaområde 2: professioner, styreformer og teknologier

Keywords: Flexible skoleskemaer, flexibilitetens ansvarsformer, skoleledelse, pædagoger, lærere

Problemstilling:

Den fleksible skole er i litteraturen om pædagogen i skolen, et gentaget bud på, hvordan man får indfriet de ambitiøse mål med folkeskolereformen, samtidig med, at man får gavn af pædagogernes kompetencer ind i skolen. Ideen om den fleksible skole fremkommer ofte som et brud med forestillingen om den gamle skole, der beskrives som 1-tallets tyranni. Det vil sige: en lærer til en klasse, en lektion, et fag, et lokale (Undervisningsministeriet, 2013). Ideen er at komme væk fra industrisamfundets skole, hvor den virksomme metafor om skolen som fabrik, der producerer læring på samme måde uanset barnets læringsstil, lyst og person, er bagtæppe.

Med denne forandringsambition beskrives flere eksperimenter med skoledagens form og længde, som optakt til, og følgende folkeskolereformen (Pryds & Heinel, 2016, Rambøll 2012a, 2012b, EVA 2014). Eksperimenterne har flere navne som heldagsskolen, den fleksible skole, undervisning ud af skolen, og organisering i blokstrukturer. Det, der samler eksperimenterne, er ønsket om at sætte fokus på elevernes læring, gennem en fleksibelt tilrettelagt skoledag, der arbejder på at motivere elevernes lyst til læring gennem variation (Andersen & Christensen, 2016, EVA, 2013, 2014, Holm, 2016, Rambøll 2012a). Et centralt argument er, at den fleksible skoles succes forudsætter et kritisk blik på de logikker og begrænsninger der ligger i skoleskemaet, og dermed i organiseringen af elevernes skoledag (EVA, 2013, Højholdt 2015).

I den fleksible skole bliver skoleskemaets flexibilitet dermed et centralt værktøj, der giver mulighed for, at bryde med nogle af de strukturer, der er forbundet med usmidighed. Den fleksible skole,

afkræver således også 1-tallenes fleksibilitet; altså fleksibilitet af professionelle, tid, sted og faglighed, for det er dem, der skal tilpasse deres praksisser børnenes individuelle behov (ikke klassens).

I dette paper sættes der fokus på, hvordan det fleksible skema fungerer som styringsform af pædagogens arbejde i skolen. En styringsform, der arbejder ved at producere synlige og usynlige ansvarsformer i arbejdet med elevers læring og trivsel.

Teoretisk afsæt og metoder:

Paperet tager udgangspunkt i socio-materielle teorier om distribuerede ansvarsformer i professionernes arbejdsliv (Fenwick & Nerland, 2014, Fenwick, 2016, McMurtry, 2013, Mulcahy 2012). Der analyseres på 6 ugers deltagende observationer og 16 interviews med skoleledere, lærere og pædagoger fra fire folkeskoler, hvor ideer og praksisser omkring arbejdet med fleksible skoleskemaer er på spil.

Empirisk felt:

Paperets empiriske felt er folkeskolers organiseringsformer efter folkeskolereformen af 2013/2014, hvor der er fokus på pædagogers arbejde i skoleskemaer.

Litteratur:

Andersen, Carsten & Christensen, O. (2016) To professioner om et fælles tredje – når lærere og pædagoger samarbejder. I: Pædagoger og lærere i skolen. Sammen om elevernes trivsel og læring. Red. Broström, Stig. Dafolo

EVA (2013). *Udfordringer og behov for viden – En kortlægning af centrale aktørers perspektiver på udfordringer i folkeskolen.*

EVA (2014). *Inspiration til arbejdet med skolereformen – De første erfaringer med en længere og mere varieret skoledag.*

Fenwick, T. & Nerland, M. (2014) *Reconceptualising Professional Learning, Sociomaterial knowledges, practices and responsibilities.* Routledge

Fenwick, T. (2016) *Professional Responsibility and professionalism. A sociomaterial examination.* Routledge

McMurtry, A. (2013). "Reframing interdisciplinary and interprofessional collaboration through the lens of collective and sociomaterial theories of learning." *Issues in interdisciplinary studies* 31: 75-98.

Mulcahy, D. (2012). "Thinking teacher professional learning performatively: a sociomaterial account." *Journal of education and work* 25(1): 121-139.

Holm, L. (2016). *Heldagsskoler: rationaler og diskurser Unge pædagoger: Årg. 77, nr. 1*

Højholdt, Andy (2015). *Hvilken skole vil vi have? - perspektiver på lærer-pædagog-samarbejdet Kvan: Årg. 35, nr. 102*

Pryds, Tine Barbara & Heinel, Talita Salqvist (2016) *Udvikling af et fælles pædagogisk fundament – erfaringer fra praksis. I: Pædagoger og lærere i skolen. Sammen om elevernes trivsel og læring.* Red. Broström, Stig. Dafolo

Rambøll. (2012a). *Evaluering af heldagsskoler.* København: Rambøll.

Rambøll (2012b). *Evaluering af forsøg med skolestart – rapport.* København: Ministeriet for Børn og Undervisning.

Undervisningsministeriet (2013). *Aftale mellem regeringen (socialdemokratiet, radikale venstre og socialistisk folkeparti) venstre og dansk folkeparti, om et fagligt løft af folkeskolen.*